

Διάττων Αστήρ

Νικόλαος Δ. Κεπενές

Στου ήλιου το βασίλειμα

Βουκολικός διάλογος

Διάττων Αστήρ (Ημερολόγιο)

ετ', Α (1900), σ. 130-138

ΝΙΚΟΛΑΟΥ Δ. ΚΕΠΕΝΕ

ΣΤΟΥ ΗΛΙΟΥ ΤΟ ΒΑΣΙΛΕΜΑ

(ΒΟΥΚΟΛΙΚΟΣ ΔΙΑΛΟΓΟΣ)

Πρόσωπα

Πρωῶτοι διδάξαντες

ΦΙΛΙΩ

Πέτρος Παπαστεφάνου

ΜΑΝΘΟΣ

Δις Εὐαγγελία Ροῦσου

(Ἡ σκηνὴ εἰς μικρὸν χωρίον παρὰ τὸ ὄρος Λιάκουρα)

(Σκηνογραφία)

Ἡ σκηνὴ παριστᾷ κάμπον. Εἶνε ἄνοιξις. Δεξιᾷ φαίνεται κορυφὴ βουνοῦ, ὀλίγον ἄνωθεν τῆς ὁποίας δύει ὁ ἥλιος ρίπτων τὰς τελευταίας ἀκτῖνάς του. Εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ βουνοῦ ὑπάρχει δένδρον, εἰς τὴν ρίζαν τοῦ ὁποίου κάθεται ροδαλὴ βοσκοποῦλα, ἡ Φίλιω βόσκουσα τὰ πρόβατά της· παρὰ τοὺς πόδας της εὐρίσκεται ὁ ἀχώριστος σύντροφός της, ἡ γκλίτσα. Τραγουδεῖ δύο στροφὰς ἐκ τοῦ ἀκολουθοῦντος ᾠσματος, ἐκ τοῦ ὁποίου τὴν μὲν πρῶτην στροφὴν μόνη, τὴν δ' ἑτέραν συνοδευομένη ἐκ τοῦ βᾶθους τῶν παρασκηνίων ὑπὸ φλογέρας.

ΑΣΜΑ

(Τονισθὲν ὑπὸ τοῦ κ. Ν. Κοκκίνου).

Μέσ' τῆς λιγαριαῖς κυλάει
τὸ νερό,
δροσερὸ νερό,
Καὶ τὰ λούλουδα φιλάει
τὸ τρελλό,
πόσο ἔνε τρελλό!

×

Μέσ' τὰ στήθια ξεπετάει
ἡ καρδιά,
ἡ τρελλὴ καρδιά,
Μῦθο γύρω τῆς σκορπάει
κι' ἐνώδια,
θεῖα ἐνώδια!

×

Θέε τὸν πόνον τῆς γὰ ξέρης;
μὴν τὸν πῆς.
πὼ! πὼ! μὴν τὸν πῆς.
Κι' ἂν αὐτὸ δὲν ὑποφέρης,
θὰ χαθῆς.
ραῖσκε θὰ χαθῆς!

×

Ὅρτας σμίγονν δὺὸ πουλάκια
τὶ καλὰ,
τὶ τρελλὴ χαρὰ.
Θεὲ γὰ ζοῦν μέσ' τὰ κλαράκια
ταιριαστὰ,
καὶ τὰ δύο ταιριαστὰ!

~~οὐδὲν~~

(Μετά τὸ ἄσμα ἐγείρεται. Στηρίζεται εἰς τὴν γκλίτσαν καὶ
ρίπτει τὸ βλέμμα ρεμβῶδες εἰς τὸν δύνοντα ἥλιον.)

Φίλιω

Ὁ ἥλιος πέφτει ἄστὸ βουνὸ κ' ἡ ἡμέρα ξεψυχάει. . . .

(μετὰ τινος στιγμῆς)

Πάντα τὴν ὥρα τούτη ἄδῳ ἀντιλαλεῖ ὁ λόγγος
Μὲ τὰ γλυκὰ βελάσματα καὶ τὰ πολλὰ τροκάνια . . .
Ἄϊ, ροβολᾶνε ἄστὰ μαντριὰ βοσκοὶ καὶ βοσκοπούλες,
Μὲ πρόβατα ἀσπρόμαλλα καὶ γίδια κρουδονᾶτα,
Κι' ἀκολουθαίει ἕξοπίσω τους κι' ὁ μοῦργος . . . ὁ λεβέντης.
Ταχειὰ πάλι πουρνό, πουρνό, ὄντας ἡ νύχτα σβύση,
Καὶ τῆς χρυσαῖς τῆς ἑόβεργαις ἄστῃ γῆ σκορπίς ὁ ἥλιος,
Ὅπου χρυσώνει τὰ βουνὰ καὶ τῆς ἑψηλαῖς ραχούλαις,
Τὰ φέρνουμε ἄστὰ πράσινα λειβάδια νὰ βοσκήσουν,
Νὰ φᾶν' χορτάει πράσινο, νὰ πιοῦν νερὸ ἄρροσάτο,
Καθάριο ἄσῳ τὸ κρούσταλλο, ὅπου γυλάει ἄστὸ ρέμμα,
Ἄνάμεσα σὲ λιγαριαῖς, σὲ χίλιας πρασινάδαις,
Μὲ χίλια δυὸ ὀνόματα μὲ μυρωδιαῖς καὶ χάρες. . . .
Νερὸ ποῦ καθρεφτίζεται ἄκει μέσα τὸ φεγγάρι,
Καὶ τὰ πουλάκια λούζονται καὶ παίζουν τ' ἀηδονάκια.
(ἀκούονται σφυρίγματα καὶ τροκάνια)

Ἄς πᾶω καὶ ἄγῳ μὲ τὸ καλὸ . . . αἴ! σεῖς δεντροάκια πράσινα
Μὲ τὰ πολλὰ τὰ φύλλα καὶ τ' ὠμορφόσας ἕσκιωμα,
Ἐχετε ἄγειά . . . καὶ τὸ πουρνὸ θὲ νᾶρῳ πρῶτη, πρῶτη
Γιὰ νὰ σᾶς βρῶ καὶ νὰ σᾶς ἄπῳ πάλι τῇ καλημέρα.

(ἐνταῦθα ἐπιφαίνεται εἰς τὸ βάθος ὁ Μάνθος)

Καὶ σεῖς πουλιά γοργόφτερα μὲς τῶν δεντριῶν τὰ φύλλα,
Ποῦ ξεπεταῖτε ἄσῳ τρελλά· καὶ σεῖς γλυκὰ μ' ἀηδὸνα,
Μὲ τῇ μαργιόλικῃ φωνῇ, πέστε μου ἕνα γειά σου.

(βαδίζει πρὸς τὸ βάθος διὰ νὰ φύγῃ, ὅτε παρουσιάζεται ὁ Μάνθος ἔχων τὴν γκλίτσα ἐπὶ τῶν ὤμων του).

Μάρθος

Κι' ὄντας τὸ 'γεία σου, 'γὼ τὸ πῶ; αἱ! τότε, ὄρῃ Φίλιω;
Φίλιω (στρεφόμενη)

'Ακόμα δὲ ροξόλησες;

Μάρθος

'Αντάμα θεὸ νὰ πᾶμε. . . .

Φίλιω (συνεσταλμένη)

'Ετοῦτο εἶνε ἄπρεπο, δὲ στέκει. . . .

Μάρθος

Καὶ ποιὸς τῶδε;

Δυὸ χωριανοὶ δὲν εἴμαστε; ἴδιο ψωμί δὲν τρῶμε;

"Ἰδιο νερὸ δὲν πίνουμε; καὶ οὔλους ἕνας ἥλιος

'Ολημερνὶς ἀπ' τὸ πουρνὸ τζιτζίκους δὲν μᾶς κάνει;

Ρε Φίλιω! . . ἄκου νὰ σοῦ πῶ, ἐδῶ ποῦ 'μαστ' οἱ δυὸ μας,

Καὶ μᾶς ἀκοῦνε τὰ πουλιά, μᾶς γλέπ' ὁ ἥλιος μόνο,

Ποῦ 'ξεψυχάει 'στὸ βουνὸ καὶ 'στῆς 'ψηλαῖς ραχούλαις.

Νὰ κατεβῶ 'στὸ γκρέκι μου, ἐδῶθε ροξολοῦσα,

"Οντας τραγοῦδι ἄκουσα μιᾶς λιγερῆς νεράϊδας,

Καὶ 'ξάφν' ἀκῶ σπαρτάρισμα γοργὸ μέσ' 'στὴ καρδιά μου . .

Φίλιω (κινουμένη νὰ φύγη)

Τὰ πρόβατά μου φεύγουνε. . . .

Μάρθος

Ἐσουρούλια νὰ γενοῦνε!

Αἱ βοσκοποῦλα λιγερῆ, μὲ τὰ σγουρὰ μαλλιά σου

Μοῦ φαίνεται νεράϊδα, τοῦ κάμπου λουλουδάκι,

'Οποῦ σὲ θρέφει τοῦ Μαγιοῦ ἢ ὠμορφή δροσοῦλα,

Καὶ τοῦ βουνοῦ ἢ εὐωδιά κ' ἢ χάρι τοῦ 'Απρίλη. . . .

"Οντας ὁ "Ἡλιος τὸ πουρνὸ ρίχνη χρυσταῖς ἀχτιδες

Μέσα 'στὸ λόγγο. . . 'στὰ κλαριά. . . 'στὸ κάμπο,

['στῆς χαράδραις,

'Εσένα ψάχνει γιὰ νὰ βρῆ νὰ σὲ καλημερίσει,

Καὶ τὰ ξανθὰ μαλλάκια σου μὲ χάρι νὰ χρυσώση.

Φίλιω

Τέτοιαις κουβέντες άπρεπαις ἔμπροστὰ σ' ἕνα κορίτσι,
Μάνθο, καθένας δὲν τῆς λέει . . . . τ' εἶνε ἄτροπή . . . και
[σκέψου . . .

Μάνθος

Πές με τρελλό, ὅ,τι και ἂν θές, φτάν' ἡ λαλιά σου μόνο,
Νὰ ἔγγιζῃ μέσα ἄστη καρδιά, τὰ στήθια μ' νὰ θερμαίνῃ,
Ν' ἀκούω γλῶσσα τοῦ πουλιοῦ και τ' ἀιδονιοῦ τραγοῦδι.

Φίλιω (ὀλίγον θυμωμένη)

"Λῆντε νὰ φύγῃς . . . ἄσε με . . .

Μάνθος (ἀπλώνων τὴν χεῖράς του)

Γιατί μὲ διώχνεις, Φίλιω;

Φίλιω (ἀπομακρυνομένη)

Μὴ μὲ ζυγώνῃς . . .

(ὁ Μάνθος προχωρεῖ)

Ἐστάσου ἔκει!

Μάνθος

"Ὅ,τι κι' ἂν θέλῃς κάνω

Μά, βοσκοπούλα λυγερή, δροσόλουστο λουλοῦδι,

Ἄγριεμμένο ἔπινου μου τὸ μάτι σου μὴ ρίχνῃς!

Βγαίνει φωτιά! . . . κι' ἔχω φωτιὰ ἔστα στήθια μου

|περίσσια.

Εἶν' ἀστραπή . . . κ' ἡ ἀστραπή καίει και κάνει στάχτη.

Εἶνε κακὸ π' ἀγάπησα τὴν ὠμορφὴ μου Φίλιω,

Και μὲ μαλλώνεις; ξέσκισε τὰ στήθια μου και κύττα,

Νὰ ἴδουμε θάβρῃς ἔκει καρδιά ἔστη θέσι τῆς, γιὰ φλόγα;

Φίλιω

Στάσου νὰ φύγω! . . .

Μάνθος (ἐμπροστίων αὐτὴν)

Ποῦ θὰ πάς; και ἔμένα θα μ' ἀφήσῃς,

Μονάχο ἴδω νὰ δέρνουμαι;

(ἀφίνει τὴν εἰσοδὸν ἐλευθέρην)

Νὰ φύγης θέλεις, φύγε !
 Μὰ πές μου μὲ τὸ στόμα σου μιὰ ὠμορφη κουβέντα,
 Κι' ἀπὲ πηγαίνεις 'στὸ καλὸ καὶ 'γὼ μακρὰ θ' ἀρχιοῦμαι,
 Νὰ σ' ἀκλουθῶ σὰν ἴσκιος σου, στιγμὴ νὰ μὴ σ' ἀφήνω.

Φίλιω

Σ' ἄλλαις κοπέλλαις λυγεραῖς ποῦ ζοῦν μέσ' 'στὸ χωριό μας,
 Ἐμπορεῖς τὰ λόγια 'τοῦτα 'δῶ νὰ πῆς. . . μὰ 'γὼ σοῦ λέω
 Μὴ μὲ κρατᾶς ἀκόμα 'δῶ, παράταμε νὰ φύγω,
 Γιατὶ τὴ γκλίτσα τούτη 'δῶ ἀπάνω σου θὰ σπάσω! . .
 Εἶν' ὁ θυμὸς μου περισσὸς καὶ ἄλλο δὲν κρατᾶω . . .
 Στάσου λοιπὸν γιὰ νὰ διαβῶ . . . . .

(ὁ Μάνθος ἴσταται ἐπὶ τινος παρασκηνίου μὲ τὴν γκλίτσαν
 ἐπὶ τῶν ὤμων τοῦ κλείων τὴν δίοδον)

Μάνθος

Κι' ἂν δὲν σ' ἀφήσω, Φίλιω ;

Φίλιω

(προχωροῦσα κατ' αὐτοῦ μὲ τὴν γκλίτσαν ὑψωμένην)

Τότε θὰ σπάσω τὸ ραβδί ἀπάνω σου!

Μάνθος (γονατίζων πρὸ αὐτῆς)

(ἐνῶ ἡ Φίλιω καταβιβάζει τὴν ράβδον)

Νὰ ! χτύπα.

ἜΩ δὲν θυμώνω ! βάρει με ! μεγάλ' ἔκανα κρῖμα,
 Νὰ σ' ἀγαπήσω καὶ γι' αὐτὸ στέργω τ' ὅ,τι κι' ἂν κάνῃς.

(ἐγείρεται καὶ ἐκτείνων τὴν χειρὰ του πρὸς τὸν δύοντα ἥλιον)

Ρίξε τὰ μάτια σου καὶ δές . . . ὁ ἥλιος βασιλεύει,
 Καὶ μαύρη σκέπη θ' ἀπλωθῇ 'στὸ λόγγ' ὀλόγουρά μας. . .

Θὰ πάψουν τὰ γοργόφτερα τοῦ λαγκαδιοῦ πουλάκια
 Καὶ μόν' ἡ βρύσι 'στῆς νυχτιᾶς τὸ πείσμα θὲ νὰ ρίχνη
 Τὸ κρουρὸ νεράκι της, τὰ χόρτα νὰ ποτίζη . . .

Θ' ἀκούεται τοῦ ποταμιοῦ τὸ ἥσυχο τραγοῦδι

Νὰ ξεγλυστᾶ μέσ' τὰ κλαριά καὶ στ' ἄλλα τὰ χορτάρια,
 Καὶ νὰ βογγίζη ὁ ἄνεμος 'στὸ λόγγο καὶ 'στὰ δέντρα,

Κι' ὄντας ψυχὴ ἀνθρώπινη θὰ λείπ' ἀπὸ 'δῶ πέρα,
Μονάχος ἔγὼ θὲ νὰ γυρνῶ, τὸν πόνο μου νὰ κλαίω.

Φίλιω (καθ' ἐαυτὴν)

Θέλω νὰ κάνω τὴ κακιά . . μὰ δὲν ἔμπορῶ μ' ἀρέσει . . .
Νὰ στέκωμ' νὰ κουρμάζωμαι αὐταῖς του τῆς κουβέντες·
Θαρρεῖς τῆς λέει ἀπ' τὴ καρδιά . . λὲς καὶ πονάει ὁ δόλιος.

Μάρθος

Γιὰ ῥώτησε τοῦ οὐρανοῦ τὸ ὄμορφο φεγγάρι.
Εἶναι κακὸ ποῦ σ' ἀγαπῶ; . . καὶ τὰ πουλιὰ τοῦ λόγγου
Γιὰ ῥώτησέ τα, ὀλημερνὶς γιατί νὰ κελαῖδουνε;
Γιὰ ῥώτα καὶ τὰ λούλουδα τὰ μυραμμένα τ' ἄνθια
Ποῦ σμίγουνε τῆς εὐωδιῆς καὶ ζῆ τῶνα μὲ τᾶλλο
Μέσα ἔστων ἴδιο ἀνασασμό, ἔστην ἴδια τους τὴ χάρι,
Γιὰ πὲς τους δὲν ἀγάπησαν;

Φίλιω (καθ' ἐαυτήν)

ᾠ θεέ μου! φώτισέ με.

Θέλω νὰ φύγω ἀπὸ 'δῶ . . . καὶ 'δῶ ἔμαι καρφωμένη . . .
Εἶν' ὄμορφος . . . καὶ στάζουνε τὰ λόγια του τὸ μέλι.
Κάθε κουβέντα μὲ καῦμό, μὲ γλύκα καὶ μὲ πόνο
Εἶνε σμιγμένη . . . τί νὰ ἔπῳ; ἄχ! τί νὰ κάνω τώρα;

Μάρθος

Διαμάντι λάμψι ἔρριξε τριγύρω τευ καὶ σκίζει
Τὸ σύθαμπο ποῦ ἔσκέπαζε ὡς τώρα τὴ καρδιά μου·
Πῶς νὰ τὸ ἔπῳ; μὲ τοῦ πουλιοῦ τὴ γλῶσσα νὰ λαλήσω;
Μὲ τὴ δίκη μου τὴ λαλιά; . . νὰ . . κύττα μὲ ἔστα ἔμάτια,
Νὰ ἔδῃς τί φλόγα ἄναψε ἔστα στήθια μου καὶ καίει . . .

(Ἡ Φίλιω μένει βυθισμένη εἰς συλλογισμοὺς, ὁ δὲ Μάρθος
ἐξακολουθεῖ)

Αἶ, Φίλιω μου!

Φίλιω (ἠπίως)

Γυρίζουνε ἢ χωριανὲς ἔστη στάνη.

Ἄκω σιμὰ σφυρίγματα, νὰ μὴ μᾶς ἴδουν ἴδω πέρα,
 Γιατὶ ἂν λάχη καὶ μᾶς ἴδουν ἀντάμα καὶ τοὺς δύο,
 Νὰ κευροκουβεντιάζουμε, ἄμῃς τὸ χωριό μας τότε,
 Μὲ πρόσωπο δὲ θὰ ἔμπορῶ καθάριο, ὅπως καὶ πρῶτα,
 Νὰ περπατῶ καὶ σκέψου το, τὸ τί θὰ ἴδουν γιὰ μένα.

Μάρθος (μετὰ πάθους)

Κακὸ νὰ ἴδουν γιὰ σένα; ποιὸς θάναί ὁ κακοῦργος
 Νὰ ἴδῃ τὸ πῶς δὲν ἔχει φῶς ὁ ἥλιος καὶ δὲ φέγγει;
 Ποιὸς θάχῃ τόλμη γιὰ νὰ ἴδῃ, τὸ πῶς δὲν ἔχει λάμψη,
 Κι' ἀξιά ἢ διαμαντόπετρα; καὶ ποιὸς θὰ εἶνε ἄκρως
 Ποῦ θὲ νὰ ἴδῃ πῶς ἄγγελοι ἴστον κάτω κόσμον ζοῦνε
 Καὶ πῶς οἱ δαίμονες λυτοὶ πετᾶνε ἴστα οὐράνια;
 Ἄ! ποιὸς θὰ ἴδῃ, πῶς ἢ τιμὴ ἴστον πρόσωπο δὲ λάμπει
 Φίλιω μου, ποῦ εἶν' ἀγνή σὰν τοῦ Μαγιοῦ λουλουδι;

Φίλιω

Ἄν θὲς τὸ λούλουδο ν' ἀνθῇ νὰ μὴ τὸ καίῃ ὁ ἥλιος
 Βάλτο σὲ τόπο σκιερό, νὰ μὴ τὸ γλέπη μάτι.

Μάρθος (παραφόρως)

Μόν' ἓνα μάτι τοῦ Θεοῦ... δὲν εἶνε ἔτσι Φίλιω;

Φίλιω

Ἄν θέλῃς πάντοτε ἀνθὸ νὰ ἔγαίνῃ ἢ ἀγάπη,
 ἔχε τὴν πάντα μυστικιά, γιατί ψυχῆς στολίδι
 εἶν' ἢ ἀγάπη, κι' ἀδερφή τῆς ἀρετῆς, καὶ σκέψου,
 τὸ πῶς κοπέλλα καὶ τιμὴ δὲν εἶναι χωρισμένα.

Μάρθος (πλησιάζων)

Ἄκω τὰ λόγια σου, καλή, τὰ βαίνω ἴστη καρδιά μου.
 Σὰν δυὸ πουλάκια σ' ἄλλοι θὲ νὰ γυρνᾶμε κόσμον
 Ποῦ πάντα ἀνοιξὶς ἀνθεὶ καὶ χαρουργὴ φωτίζει.
 Ποῦ τὰ πουλιά τοῦ λαγκαδιοῦ καὶ κειὰ θὰ μᾶς ζηλεύουν.

(λαμβάνων τὴν χειρὰ της)

Ἄ Φίλιω! πὲς μου μ' ἀγαπᾶς; χτυπᾶ γιὰ μὲ ἡ καρδιά σου;
 Ἄ πὲς μου μόνο ἓνα ναι, καὶ πάρε τὴ ψυχὴ μου.

Φίλιω

Ἐνα μικρό, μικρό παιδί, ξανθὸ σὰν ἀγγελοῦδι,
Πῶχει τὸ μῆλο μάγουλο, τὸν ἥλιο γιὰ ματιά του,
Καὶ ἴστα χερῶν του κρατεῖ σαίτες ἀργυρένιες
Καὶ τῆς πετᾶ μέσ' τῆς καρδιῆς...

Μάρθος

Τὸ λέγουνε ἀγάπη

(τῆς λαμβάνει τὴν χεῖρα)

Κι' ἄλλοι σ' ἐκεῖνὸν ποῦ θὰ ἔρεθῆ μπροστά
(ἴστῃ σαΐτιά του)

Ἡ γῆς δὲν ἔχει βότανο ποῦ νὰ τὴν θεραπεύῃ,
Οὔτε νερὸ τρεχούμενο, οὔτε πηγὴ καθάρια,
Ποῦ νὰ δροσίζῃ τὸ καῦμό... νὰ σβύνη τὴ φωτιά της.

Φίλιω

Κρίμα!

Μάρθος

Γιατί νεράϊδα τοῦ γιαλοῦ;

(ἡ χεῖρ του περιβάλλει τὴν μέσην της)

γιατί, χρυσὸ πουλὶ μου;

Λυπᾶσαι; εἶν' ὁ πόνος της γλυκός, κάθε λεβέντης
Καὶ βοσκοπούλα λυγερὴ γυρεύοντας πηγαίνουν,
Νὰ πέσουν μέσ' ἴστα δίχτυα του, νὰ τοῦ γενοῦνε σκλάβοι.

Φίλιω

Τέτοιες πληγές, ἀγιάτρευτες ἄς εἶνε ὅσῳ ζοῦμε.

Μάρθος

Ναί, λουλουδάκι τοῦ βουνοῦ, ναί, ὠμορφὴ μου Φίλιω,
Ἀγιάτρευτα νὰ μένουνε τὰ βόλια τῆς ἀγάπης!
Γι' αὐτὸ δὲν ἔχει βότανο ἡ γῆς νὰ τὴν γιατρεύῃ,
Οὔτε νερὸ τρεχούμενο, οὔτε πηγὴ καθάρια,
Γιὰ νὰ δροσίζῃ τὸ καῦμό, τὴ φλόγα της νὰ σβύνη.....
Βοτάνι εἶνε τὸ φιλί, γιὰ τῆς ἀγάπης τὴ πληγὴ.

(τὴν φιλεῖ εἰς τὸ στόμα· ὁ ἥλιος κατὰ τὴν στιγμήν ταύτην
ρίπτει τὰς ἀκτῖνάς του ἐπ' αὐτῶν, καθ' ἡνσ στιγμήν ἀκούονται
συρίγματα, βελάσματα καὶ τροκάνια.)

Μάρτιος 1897